

Stanovisko

hlavného kontrolóra mesta k návrhu rozpočtu Mesta Nitra na rok 2015 s výhľadom na roky 2016-2017

Podľa § 18f ods.1 písm. c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu mesta Nitra na roky 2015 - 2017. Podkladom pre vypracovanie stanoviska bol spracovaný návrh viacročného rozpočtu mesta na roky 2015 - 2017 v členení podľa rozpočtovej klasifikácie a v programovej štruktúre.

1. Preverenie dodržania zákonných povinností pri zostavovaní návrhu viacročného rozpočtu

Návrh viacročného rozpočtu Mesta Nitra na roky 2015–2017 bol zostavený v súlade s platnou legislatívou, zákonom č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., zákonom č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.. Na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015-2017 vydalo Ministerstvo financií SR príručku pod čís.MF/008808/2014-411. V zmysle tohto dokumentu sú jednotlivé subjekty, ktorých rozpočty tvoria rozpočet verejnej správy, povinné zapracovať do návrhov svojich rozpočtov finančné toky zo štátneho rozpočtu v súlade s návrhom štátneho rozpočtu schváleným vládou. Mesto Nitra pri zostavovaní návrhu rozpočtu postupovalo v súlade s vydanou Príručkou.

V zmysle zákona č.583/2004 Z.z. mesto zostavilo návrh viacročného rozpočtu na roky 2015-2017, pričom záväzným rozpočtom je rozpočet na príslušný rozpočtový rok (r.2015) a príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2016 a 2017 nie sú v zmysle §9 uvedeného zákona záväzné.

Návrh rozpočtu je spracovaný v zmysle platnej rozpočtovej klasifikácie vydanjej MF SR, ktorá je pre obce záväzná.

V zmysle §10 zákona č.583/2004 Z.z. sú obce povinné zostaviť rozpočet vnútorne členený na:

- a) bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet)
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet)
- c) finančné operácie

Bežný rozpočet musí byť zostavený ako vyrovnaný alebo prebytkový, schodkový sa môže zostaviť iba v prípade, ak sa vo výdavkoch bežného rozpočtu rozpočtuje použitie účelovo určených prostriedkov zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu EÚ nevyčerpaných v minulých rokoch. Kapitálový rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový, schodkový sa môže zostaviť iba v prípade, ak tento schodok možno vykryť zostatkami finančných prostriedkov z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku.

Uvedené ustanovenie zákona bolo pri zostavovaní rozpočtu dodržané.

Návrh viacročného rozpočtu na roky 2015-2017 je zostavený v programovej štruktúre, programový rozpočet obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch mesta vo finančnom vyjadrení. Zostavením programového rozpočtu do programov, podprogramov a prvkov je splnená povinnosť vyplývajúca z ustanovenia § 4 a § 9 zákona č.523/2004 Z.z.

Predložený návrh rozpočtu je zostavený v súlade s čl.9 ods.1 ústavného zákona č.493/2011Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti v z.n.p., podľa ktorého sú subjekty verejnej správy povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

Návrh viacročného rozpočtu Mesta Nitry na roky 2015-2017 bol dňa 3.11.2014 v súlade s § 9 zákona č.369/1990 Zb.o obecnom zriadení v z.n.p. zverejnený na úradnej tabuli mesta, čím bola dodržaná povinnosť zverejnenia najmenej 15 dní pred jeho schválením, aby sa k nemu mohli obyvatelia mesta vyjadriť.

Zhrnutie: Konštatujem, že návrh viacročného rozpočtu Mesta Nitry na roky 2015-2017 bol spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

2. Tvorba návrhu rozpočtu na rok 2015

Vzhľadom na ustanovenie § 9 ods.3 zákona č.583/2004 Z.z., ako aj § 5 ods.2 Rozpočtových pravidiel mesta Nitry, z dôvodu nezáväznosti príjmov a výdavkov rozpočtov na roky nasledujúce po príslušnom rozpočtovom roku, predmetom tejto časti stanoviska je posúdenie návrhu rozpočtu na rok 2015.

Proces prípravy rozpočtu sa riadil Pravidlami zostavovania rozpočtu na rok 2015, ktoré schválilo mestské zastupiteľstvo uzn.č. 180/2014-MZ zo dňa 26.6.2014.

Mestské zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 9.10.2014 uzn.č. 277/2014 schválilo Východiskové ukazovatele do návrhu rozpočtu na rok 2015 a to konkrétne: návrh príjmu, výšku nevyhnutných výdavkov a výšku limitov jednotlivých rozpočtových kapitol vrátane výšky limitu dotácií pre organizácie zriadené mestom.

Pri tvorbe návrhu rozpočtu boli správcovia rozpočtových kapitol a organizácie zriadené mestom povinní dodržať schválené limity výdavkov a zároveň aj zaradiť do návrhu rozpočtu schválené nevyhnutné výdavky.

Návrh rozpočtu na rok 2015 je spracovaný a predložený na schválenie MZ ako vyrovnaný.

Bežný rozpočet je zostavený ako **prebytkový v sume 4 070 570 eur** (vrátane škôl), čím je splnená povinnosť vyplývajúca z ustanovenia § 10 ods.7 zákona 523/2004 Z.z.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako **schodkový v sume – 311 530 eur** (vrátane škôl).

Potreba dosiahnuť prebytkový bežný rozpočet v navrhovanej výške vyplýva z potreby splácania úverov v roku 2015 ako aj krytia deficitu kapitálového rozpočtu.

Príjmy

Návrh rozpočtu mesta počíta s príjmami v objeme **47 903 030 eur**. Zo štruktúry príjmov je zrejmé, že najstabilnejšou a najvýznamnejšou zložkou príjmovej časti rozpočtu sú daňové príjmy v objeme 30 994 200 eur, čo predstavuje cca 65% z celkového objemu príjmov.

Príjmová časť návrhu rozpočtu na rok 2015 sa oproti schváleným východiskovým ukazovateľom líši v nasledovných položkách:

	Východis.ukaz.	Návrh rozpočtu	Rozdiel
111 Dane z príjmov	19 200 000	20 000 000	+ 800 000
230 Príjem z predaja budov	500 000	2 500 000	+ 2 000 000
Príjmy škôl	500 000	514 130	+ 14 130

Návrh položky dane z príjmov bol upravený na základe očakávanej skutočnosti, presnú sumu v období schvaľovania rozpočtu nepoznáme, nakoľko MF SR ešte nezverejnilo údaje o prerozdelení dane z príjmov fyzických osôb obciam.

Návrh rozpočtu predpokladá príjem z predaja majetku (kapitálový príjem) vo výške 2 500 000 eur. Tento predpokladaný príjem nie je podložený schválenými uzneseniami MZ o predaji majetku, v návrhu rozpočtu taktiež nie je uvedené o predaj akého majetku sa jedná a z toho dôvodu je zaradenie takého príjmu z môjho pohľadu rizikové.

Príjmy škôl predstavujú hlavne príjmy z prenájmov voľných priestorov škôl a sú zohľadnené vo výdavkovej časti rozpočtu – v dotáciách pre základné školy.

Návrh príjmov na rok 2015 (47 903 030 eur) je nižší oproti očakávanej skutočnosti plnenia príjmovej časti rozpočtu za rok 2014 (60 451 877 eur) o -12 548 847 eur. Tento rozdiel spočíva hlavne v prijatí tuzemských a zahraničných kapitálových transferov v r.2014 a v zapojení príjmových finančných operácií do rozpočtu mesta na rok 2014 a to konkrétne zapojenie zostatku prostriedkov z predchádzajúcich rokov, prevodu prostriedkov z peňažných fondov a prijatie bankového úveru.

Návrh rozpočtu na rok 2015 neobsahuje príjmové finančné operácie, zostatok prostriedkov z predchádzajúceho roka bude zaradený do rozpočtu r.2015 až pri schvaľovaní záverečného účtu za rok 2014.

Po odpočítaní kapitálových transferov, príjmových finančných operácií a bankových úverov z rozpočtu roku 2014 je návrh rozpočtu príjmov na rok 2015 porovnateľný s rokom 2014.

Okrem toho netreba zabudnúť aj na príjmy príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, ktoré v zmysle postupov účtovania a rozpočtovania verejnej správy nie sú premietnuté do rozpočtu mesta, ale úzko súvisia s hospodárením mesta, nakoľko od ich výšky závisí výška limitu dotácií z rozpočtu mesta. Výška príjmu príspevkových organizácií sa zase odvíja od platieb vyplývajúcich zo schválených VZN (napr. parkovné, platby za hrobové miesta, platby za poskytovanie sociálnych služieb, poplatky v ZUŠ).

Pozitívne hodnotím skutočnosť, že návrh rozpočtu mesta je zostavený tak, že úhrada návratných zdrojov financovania bude realizovaná z bežných príjmov rozpočtu.

Výdavky

Schválením východiskových ukazovateľov do návrhu rozpočtu na rok 2015 (uzn.277/2014-MZ) mestské zastupiteľstvo schválilo nevyhnutné výdavky podľa jednotlivých rozpočtových kapitol a organizácií mesta a výšku limitov výdavkov pre jednotlivé rozpočtové kapitoly a organizácie.

Pri kontrole dodržania ustanovení Pravidiel zostavovania rozpočtu na rok 2015 a znenia uzn.č.277/2014-MZ som zistila, že v návrhu rozpočtu príspevkovej organizácii Správa zariadení sociálnych služieb neboli dodržané mestským zastupiteľstvom schválené nevyhnutné výdavky, nie je zosúladený príjem organizácie (kapitálový transfer) s výdavkovou časťou návrhu rozpočtu mesta a organizácia má chybné rozdelené výdavky podľa zdrojov.

Pri preskúmaní celého návrhu rozpočtu mesta na rok 2015 som ďalej zistila nasledovné:

K rozpočtovej kapitole „Odbor sociálnych služieb“ funkčná klasifikácia 10.4 Rodina a deti v položke 642001 nie je uvedené, na aký účel mesto poskytne transfer n.o.Centrum Slniečko, nakoľko Centrum Slniečko n.o. v roku 2014 ukončilo poskytovanie sociálnej služby v Nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu. Taktiež nie je zrejmé, na aký účel bude poskytnutý transfer pre Nitriansku komunitnú nadáciu zaradený do funkčnej klasifikácii 10.7 Sociálna pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi v položke 642001.

V kapitole „Odbor komunálnych činností a životného prostredia“ položka 644002 transfer na mestskú verejnú dopravu vo výške 2 400 000 eur upozorňujem na to, že pri súčasnej platnej Tarife mestskej hromadnej dopravy v Nitre (cenník cestovných lístkov) a súčasných nákladov dopravcu ARRIVA NITRA a.s. je výška transferu nepostačujúca.

V kapitole „Odbor investičnej výstavby a rozvoja“ sú uvedené investičné akcie, ktoré boli v minulých rokoch už zrealizované, v návrhu rozpočtu tieto akcie s finančným vyčíslením znamenajú splátky záväzkov z investičného dodávateľského úveru s dobou splácania 10

rokov v zmysle uzn.320/2012-MZ. Táto skutočnosť nie je pri jednotlivých akciách uvedená a taktiež nie je vysvetlená v dôvodovej správe, čo širokej verejnosti neposkytne úplné informácie o skutočnom použití výdavku.

Splátky záväzkov, ktoré vznikli z realizácie týchto investičných akcií a boli zaradené do bežných výdavkov sa síce nezapočítavajú do celkovej sumy dlhu mesta, ale v skutočnosti sa jedná o dlhodobý záväzok mesta, s ktorým je potrebné po dobu 10 rokov počítať v rozpočte mesta.

V ostatných požiadavkách nad rámec limitu nie sú uvedené žiadne požiadavky na investičné akcie, tak ako je uvedené v bode 5. Pravidiel zostavovania rozpočtu Mesta Nitry na rok 2015 .

Návrh rozpočtu mesta obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude mesto realizovať z výdavkov rozpočtu spracované v Programovom rozpočte výdavkov mesta Nitry.

Pri preskúmaní finančnej časti programového rozpočtu som zistila, že v niektorých programoch, podprogramoch a prvkoch nie sú vo finančnej časti (rozpočet podprogramu, resp.prvku) správne uvedené hodnoty napr. podprogram 13.5. prvok 13.5.1.,13.5.2.,13.5.11.,13.5.12.,13.5.13. Tieto bude potrebné v priebehu roka 2015 upraviť.

3. Záver

Návrh viacročného rozpočtu mesta Nitry na roky 2015 – 2017 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi – zákonom č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. a zákonom č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.. Návrh rozpočtu zohľadňuje ustanovenia zákona č.582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z.n.p., zákona č.564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. a zákona č.597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p. a ostatné súvisiace právne normy.

Konštatujem, že návrh rozpočtu nezvyšuje zadĺženosť mesta, čo je pozitívne hodnotenie aj z hľadiska ratingového hodnotenia, a že výdavková časť rozpočtu pokrýva všetky zákonné funkcie mesta.

Na základe uvedených skutočností a po zohľadnení pripomienok a zistení odporúčam mestskému zastupiteľstvu návrh rozpočtu Mesta Nitry na rok 2015 schváliť a rozpočet Mesta Nitry na roky 2016 – 2017 vziať na vedomie.

V Nitre 12.11.2014

Ing. Darina Keselyová
hlavný kontrolór mesta Nitry